

Отже, якісні управлінські послуги й досконалі механізми їх надання є головною умовою підвищення довіри громадян до органів влади, стабілізації і підвищення якості життя усіх верств населення. Таке розуміння означеної проблеми у свою чергу зумовлює необхідність удосконалення діючої системи місцевого управління на основі стимулювання перспективних нововведень, упровадження новітніх організаційних та інформаційних технологій, а також обґрунтування та розробки факторно-критеріальної моделі оцінки ступеня задоволення населення якістю управлінських послуг, що надаються органами влади на місцевому рівні.

Нині існують низка причин, які не дозволяють надавати громадянам якісні управлінські послуги. Перш за все йдеться про необхідність чіткого законодавчого розмежування повноважень, компетенції органів місцевого самоврядування і органів державної виконавчої влади та відповідне їх фінансування. Існуюча суперечність, яка полягає у тому, що органи місцевого самоврядування і органи державної виконавчої влади згідно з чинним законодавством є одночасно суб'єктами надання управлінських послуг і суб'єктами захисту прав споживача, що не сприяє удосконаленню механізму надання та якості управлінських послуг. До того ж місцеві органи управління ще достатньо активно залучають альтернативні способи надання цих специфічних послуг, наприклад, шляхом концесій не сприяють розвитку конкурентного середовища на ринку послуг, які могли б надаватися іншими структурами.

Таким чином, ефективність надання управлінських послуг місцевими органами влади можна представити як дієвість, результативність у досягненні поставлених цілей щодо задоволення нужд і потреб місцевого населення. З огляду на це, метою роботи місцевих органів влади має бути забезпечення безперервного вдосконалення надання послуг населенню.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/konst/CONSTLHTM#r2>
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». - К. : Парлам. вид-во 2007.-80 с.
3. Долечек В. Управлінські послуги: сутність, види, ознаки/ В.Долечек// Вісник НАДУ.-2003.- №3.- С. 93-99
4. Льяшенко В.А. Світовий досвід реформування державного сектора у сфері надання управлінських послуг/ В.А. Льяшенко.- Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_du/2009_3/files/D1309_02.pdf
5. Кривенюк В.В. Орієнтація органів державної влади на задоволення потреб громадян як споживачів управлінських послуг/ В.В.Кривенюк. -Режим доступу: <http://www.kds.org.ua/blog/krivenyuk-yy-ivorchcha-robotna-orientatsiya-organiv-derzhavnoi-vladi- nazadovolennya-potreb-gromad>.
6. Якісні управлінські послуги - головна умова підвищення довіри населення до органів влади: [монографія] за заг. ред. Ю.О. Куца , С.В.Краснощорової. -Х.-вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр»,2005.- 222с.

ВПЛИВ ЄВРОШТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПРАВ ОСОБИ В РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ

Свиридюк Наталія Петрівна, кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник секретаріату Вченої ради Національної академії внутрішніх справ

Сучасні умови розвитку світової цивілізації з усією актуальністю поставили питання про закріплення та забезпечення прав особи в масштабі світового співтовариства, тобто в глобальному масштабі. При цьому сутністю глобалізації є перетворення людства в єдину структурно-функціональну систему. Будь-яка система організована за ієрархічним принципом. Окремі елементи, блоки, підсистеми працюють на забезпечення інших, що є провідними, системоутворюючими.

Глобалізаційні процеси несуть з собою не лише позитивні явища, а й низку проблем. Наприклад, вражаючою є нерівність компонентів, що утворюють глобальну цивілізацію, дедалі зростаюча прірва між провідною ланкою - Заходом, групою найбільш розвинутих країн, що вийшли на рівень інформаційного суспільства, та рештою людства, яке дедалі більше відстає від світових лідерів[3, с. 21].

Наслідки Другої світової війни спонукали світове співтовариство до створення Організації Об'єднаних Націй, Статут якої закріпив загальні принципи забезпечення миру і безпеки, дотримання прав особи. Ці принципи і мета міжнародного права набули подальшого розвитку в прийнятті 10 грудня

1948 року Загальної декларації прав людини і в Міжнародних пактах, прийнятих Генеральною Асамблеєю ООН 19 грудня 1966 року, які набрали чинності на початку 1975 року [1, с. 543].

М. Абдулаєв і С. Комаров зазначають, що в сучасному світі, в якому відбуваються потужні інтеграційні процеси, жоден регіон, жодна країна чи народ не можуть нормально розвиватися, якщо вони ізольовані від світового співтовариства. Дедалі очевиднішим стає факт, що життєво важливі для людства проблеми успішно реалізуються лише зусиллями всіх країн і народів. Це свідчить про необхідність перегляду багатьох традиційних завдань, орієнтирів, мети, які характеризують шлях розвитку людства.

З іншого боку, небажання рахуватися з глобалізаційними явищами, а також впливом ідей націоналізму і уніформізму, реакційного фундаменталізму і расизму породжує тенденцію переходу глобальних проблем у глобальну кризу [1, с. 545]. Корисною для наукового аналізу є іумка Л.А. Луць в контексті того, що інтеграція правових систем країн Європи свідчить про тенденцію зміцнення їх співпраці як представників романо-германського типу права [2].

Аналізуючи означену проблематику, Л.А. Луць зазначає, що правова система Ради Європи має внутрішню структуру, що складається із стійкої єдності суб'єктів міжнародного права, а також зв'язків між ними, які об'єктивуються через поведінку, діяльність суб'єктів у правових відносинах. Ці відносини є насамперед міждержавними, владними. Проте ця структура була б неовною, а система не функціонувала б, якби в ній не було третьої частини - нормативної, яка виконує основну роль при виконанні зв'язків між суб'єктами. Насамперед це стосується права Ради Європи (сукупності юридичних норм) та зовнішніх форм його об'єктивації, хоча деякі автори під правом Ради Європи розуміють сукупність принципів і норм, які містяться в конвенціях і регулюють відповідно відносини між державами - учасниками цих конвенцій. [2]

Нормативна частина правової системи Ради Європи містить як систему права, так і форми об'єктивації норм права, що її становлять, але водночас вона функціонує і у правовому просторі, де «перетинаються» як норми міжнародного права (універсального та регіонального), так і внутрішньодержавного.

Л. Луць зазначає також, що в сучасній науково-правовій літературі простежується думка деяких авторів, які оспорожують включення до права Ради Європи норм рекомендаційного характеру, оскільки вони фіксуються у політичних, а не юридичних джерелах. Крім того, вони не підлягають ратифікації, а тому недотримання їх положень не зумовлює юридичних наслідків.

Проте реалії такі, що дотримання комплексу прав, закріплених у міжнародних нормативно-правових документах, є загальнообов'язковими для будь-якої правової системи, будь-якої держави, що не завжди стає фактом правової реальності, в тому числі й для України. Суттєвий вплив процесу глобалізації справляють і на романо-германську правову систему, що на думку вітчизняних фахівців, відбувається в таких аспектах:

а) на міждержавному (міжнародному) рівні;
б) на рівні узгодження національного права з міжнародно-правовою системою;

в) на рівні системи більш високого рівня - права як суспільного явища. Міждержавний (міжнародний) рівень для романо-германської правової системи характеризується насамперед нормативними актами, прийнятими на загальноєвропейському рівні. Більше того, серед найбільш проблемних питань інтеграції прав особи в романо-германській правовій системі євроінтеграційні процеси, які відбуваються в сучасній Європі.

Об'єктивні умови існування сучасної Європи вказують на те, що нині в Європі створюється нова глобальна міждержавна (міжнародна) правова система, основними елементами якої є держави та міжнародні організації, а також регіональні міждержавні системи, до складу яких входять суверенні європейські держави.

Спираючись на думку провідних фахівців з євроінтеграційної проблематики, а також на підставі проведеного аналізу наслідків євроінтеграційних процесів, можемо стверджувати, що основними напрямками державної діяльності у сфері захисту прав особи в

загальноєвропейському масштабі можуть бути такі: підтримка позитивних тенденцій у розвитку загальноєвропейського законодавства; більш чітке та конкретніше закріплення в європейському законодавстві поняття об'єкта захисту; розширення сфери та ефективності інформаційного забезпечення законодавчої діяльності; визначення характеру та значення різних факторів, які впливають на законодавчий процес; розвиток приватно-правового та публічно-правового сектору європейської економіки; вжиття заходів щодо здійснення соціальної політики.

Список використаних джерел:

1. Абдулаев М. И. Проблемы теории государства и права / Абдулаев М.И., Комаров С.А. - М., С.-П., Нижний Новгород, Воронеж, Ростов-на-Дону, Екатеринбург, Самара, Киев, Харьков, Минск : Питер, 2003. - 576 с.
2. Луць Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України / Луць Л. А. - К. : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. - 304 с.
3. Павленко Ю. В. Глобалізація та її протиріччя / Ю. В. Павленко // Наука та наукознавство. - 2000. - № 3. - С. 11-22.

ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПРАВА

Корж Євген Михайлович, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем громадської безпеки навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів громадської безпеки та внутрішніх військ Національної академії внутрішніх справ

Під тлумаченням норм права слід розуміти діяльність органів держави, посадових осіб, громадських організацій, окремих громадян, яка спрямована на з'ясування, осмислення та встановлення дійсного змісту норм права, з метою розкриття вираженої в них волі законодавця і сприяння їх практичній реалізації. Розробка нових правових норм неможлива без тлумачення, оскільки у розвинутій системі законодавства більшість норм, що видаються, так чи інакше, пов'язані з вже існуючими законодавчими положеннями. Важливе значення має тлумачення і для створення зведень законів, зібрань і довідників за законодавством, а також для обліку нормативних актів. Процес тлумачення неминучий при реалізації правових норм органами суду, прокуратури, арбітражу, іншими державними органами, при укладанні угод і договорів господарюючими суб'єктами, у діяльності партій, об'єднань громадян, при здійсненні громадянами юридично значимих дій та ін.

У процесі тлумачення встановлюється зміст норми права, її основна мета і соціальна спрямованість, можливі наслідки дії акта, з'ясовуються суспільно-історичні обставини його прийняття, умови, в яких відбувається тлумачення, тощо. Для правильного виявлення волі, що виражена у нормативному акті, необхідно проаналізувати сам текст нормативного акта, преамбулу, офіційні й неофіційні роз'яснення, інші близькі за змістом норми, матеріали періодичної преси, наукові роботи та ін. Проте, головним об'єктом тлумачення при суворому режимі законності повинен бути текст нормативного акта, оскільки в ньому, в першу чергу, знаходить своє вираження воля законодавця.

Тлумачення особливо важливо для працівників правоохоронних та правозастосовних органів, так як застосування права є одним з основних обов'язків, тією формою, в якій втілюється їх діяльність. Однак це не применшує значення тлумачення і громадянами. Відомо правило, що незнання закону, якщо він оприлюднений у відповідній загальнодоступній формі, не звільняє від відповідальності. Не можна посылатися на незнання, а й на невірне розуміння змісту законів.

Мета тлумачення - правильне, точне і однакове розуміння і застосування закону, виявлення його суті, яку законодавець вклав у словесне формулювання. Тлумачення покликане протидіяти будь-яким спробам відійти від змісту правових норм, протиставити букву і дух закону, з'ясувати сутність того, що законодавець сформулював. Основною ідеєю вчення про тлумачення, є ідея охорони та всебічного зміцнення законності. Тлумачення не вносить і не може вносити поправок і доповнень до чинних норми. Воно покликане лише пояснювати і уточнювати те, що сформульовано у законі.

Природно, тлумачення неможливе у відриві від суспільно-політичної обстановки в країні, але це зовсім не означає, що в процесі тлумачення під приводом змінених умов, потреб соціально-політичного та господарського